

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Gaudi-Nagy Tamás ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Riechel Éva ügyvéd által képviselt ellen határozatok megsemmisítése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2008. január 11. napján kelt, 8.P.25.457/2006/6. számú ítélete ellen a felperes részéről 7. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, az alperes 2001. június 2-án megtartott rendkívüli, illetve tisztújító közgyűlésén hozott határozatokat - az 1., 4. és 6. napirendi pont vonatkozásában hozott határozatok kivételével -, valamint a 2001. szeptember 7-ei közgyűlésen hozott határozatokat megsemmisíti.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 60.000 (hatvanezer) forint első-, és másodfokú eljárási perköltséget.

A le nem rótt 45.000 (negyvenötezer) forint első-, és másodfokú eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes módosított keresetében az alperes 2001. június 2-ai rendkívüli, illetve tisztújító közgyűlésen hozott határozatainak - az 1., 4. és 6. napirendi pontra vonatkozó határozatok kivételével -, valamint a 2001. szeptember 7-én tartott közgyűlésen hozott határozatok megsemmisítését kérte az egyesülési jogról szóló

1989. évi II. törvény (továbbiakban: Etv.) 10. § (1) bekezdése alapján az alapszabály rendelkezéseinek megsértésére történő hivatkozással.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, vitatta a kereset jogalapját, a támadott határozatok törvénysértő jellegét.

Az elsőfokú bíróság 8.P.25.476/2003/6. és a 8.P.22.007/2005/6. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította, mely ítéleteket a Fővárosi Ítéltábla a 4.Pf.21.427/2004/3. és a 4.Pf.21.277/2005/3. számú végzésével - lényeges eljárási szabálysértés miatt - hatályon kívül helyezett és az elsőfokú bíróságot mindkét esetben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban újonnan meghozott ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 Ft együttes első- és másodfokú perköltséget. Döntése indokolásában az Etv. 6. § (1) bekezdésére és 10. § (1) bekezdésére hivatkozott. Megállapította, hogy a 2001. június 2-ai rendkívüli közgyűlés megtartásakor hatályos alapszabály 10. § (3), (5) és (7) bekezdésében foglaltak nem sérültek meg. Álláspontja szerint a közgyűlés összehívása - ideértve a megismételt közgyűlés összehívását is - nem kifogásolható, így a megjelentek számától függetlenül a közgyűlés határozatképes volt. Álláspontja szerint a jegyzőkönyvben rögzítetteket kellett vizsgálni - különös tekintettel arra, hogy a 2001. június 2-át megelőző állapotú tagnyilvántartással az alperesi szövetség nem rendelkezett -, megállapítható, hogy a közgyűlés 16 fővel határozatképes volt. Utalt arra, hogy az elnökség tagjainak megválasztását megelőző időpontban olyan személy távozott el a közgyűlésről, aki megelőzően szavazatát már leadta, így e szavazáskor is a megfelelő létszám jelen volt. Kifejtette, hogy a jelenléti ív alapján sem állapítható meg, hogy a közgyűlésen hány rendes tag vett részt, ugyanis azon keveredett a rendes tagok és a pártoló tagok száma. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alapszabály szerinti határozatképes közgyűlés döntött a támadott határozatok tekintetében a 2001. június 2-ai közgyűlésen.

A felperes keresetében a 2001. szeptember 7-ei közgyűlés határozatait abból az okból támadta, hogy a június 2-án törvénysértő módon megválasztott elnök hívta össze a 2001. szeptember 7-ei közgyűlést. Tekintettel arra, hogy a 2001. június 2-ai közgyűlésen hozott határozatok tekintetében az elsőfokú bíróság nem állapította meg azon hozott határozatok törvénysértő voltát, ebből következően a szeptember 7-ei közgyűlésen meghozott határozatok tekintetében sem állapítható meg törvénysértés.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes fellebbezéssel élt, melyben annak megváltoztatását, kereseti kérelmével egyező döntés meghozatalát kérte. Fellebbezése indokolásában kiemelte, miszerint téves az elsőfokú bíróság azon álláspontja, hogy a közgyűlés a megismételt közgyűlésként zajlott le, ugyanis erre semmilyen bizonyítékként és megalapozott érvként felhasználható tény nincs; sőt az alperes a közgyűlés időpontjában hatályos alapszabálya és a közgyűlés részletes jegyzőkönyve ezzel ellenkező tényeket bizonyít. Álláspontja szerint téves az elsőfokú bíróságnak a megismételt közgyűlés összehívását jogszerűnek tartó álláspontja is, mert a meghívóban szereplő téves tájékoztató szöveg nem írhatja felül a hatályos alapszabály vagy a hatályos jogszabályok által előírt feltételrendszert, ami megismételt közgyűléssé tehetné a nyilvánvalóan nem ilyen közgyűlést. Hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság szem elől tévesztette, miszerint a meghívó tartalmazta azt, hogy esetleges megismételt közgyűlés csak az alapszabály módosítását és a választást kivéve határozatképes a jelenlevők szavazati hányadára tekintet nélkül, így ennél fogva a meghívóból következően is semmiek lennének a közgyűlésnek az előző kérdések vonatkozásában hozott határozatai. Sérelmezte a felperes azt is, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében az elnökség tagjainak megválasztása előtt eltávozó személy előzőleg leadott szavazatát érvényesnek tekintette. Érvelése szerint a szavazás előttkor eltávoztak érvényesen nem adhatnak le előre szavazatot, mivel távozásukkor még a választásra való jelölések sem történtek meg. Előadta, hogy a közgyűlés után hat nappal, a 2001. június 8-án készült tagnyilvántartás szerint az alperesnek 31 rendes és 4 konzultatív tagja volt és az eltelt idő alatt változás nem állt be, így a közgyűlés napján megállapított 16 fős határozatképesség helyes volt. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság e körben nem vizsgálta, hogy a jelenléti íven szereplő személyek rendelkeztek-e a közgyűlésen való részvételre való jogosultsággal. Állította, hogy az idő előrehaladtával bekövetkezett és jegyzőkönyvezett változások miatt a közgyűlés elején megállapított határozatképesség megszűnt, csupán az Eb. jelentését fogadták el a jegyzőkönyvben is rögzített 16 fővel. Utalt arra is, hogy a közgyűlésen is felmerült a szavazás jogszerűségének kérdése, melyet a jegyzőkönyv is rögzít.

Az alperes ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, osztva az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtett álláspontját.

A fellebbezés az alábbiak szerint alapos:

Az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntéséhez szükséges mértékben a bizonyítási eljárást lefolytatta, azonban a bizonyítékokat nem okszerűen mérlegelte, így az általa megállapított tényállás nem helytálló. A Fővárosi Ítéltábla reformatórius jogkörében a másodfokú eljárás keretében a bizonyítékokat felülmérlegelheti, ha az okszerűtlen, a bizonyított tényekkel ellentétes.

Az elsőfokú eljárásban lefolytatott bizonyítás adatainak összevetése és mérlegelése alapján a másodfokú bíróság arra a következtetésre jutott, miszerint a 2001. június 2-án délelőtt 10 órai kezdettel megtartott rendkívüli, illetve tisztújító közgyűlés - a felvett jegyzőkönyv tanúsága szerint - nem tekinthető megismételt közgyűlésnek,

így annak határozatképessége a megjelent tagok létszámának függvénye. Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróságnak vizsgálnia kellett, miszerint az alperes közgyűlése az alapszabály 10. § (3), (5) és (7) bekezdésében foglalt szabályok figyelembevételével került-e megtartásra.

A demokratizmus talaján a társadalmi szervezet létrejöttének és működésének alapelve az önkéntesség, az önkormányzatiság. Ezen elvek alapján az Etv. keretein belül, annak megfelelően a társadalmi szervezet maga határozza meg működésének lényeges szabályait. Az Etv. 10. § (1) bekezdése alapján indított perben a bíróságnak azt kell vizsgálnia, hogy a társadalmi szervezet támadott határozata törvénysértő-e. Annak eldöntésekor, hogy a társadalmi szervezet támadott határozata törvénysértő, az Etv. rendelkezéseinek megtartása mellett a társadalmi szervezet alapszabályára is figyelemmel kell lenni. A töretlen bírósági gyakorlat szerint törvénysértésnek minősül a társadalmi szervezet alapszabályába és egyéb szabályzataiba foglalt rendelkezések megsértése (BH.1997/366, BH.1992/124. számú jogesetek). Törvénysértésre hivatkozással indított perben a bíróságnak elsősorban azt kellett vizsgálnia, hogy betartották-e a keresettel támadott határozat meghozatalánál a belső szabályokban és a jogszabályokban előírt rendelkezéseket. Törvénysértő a társadalmi szervezet eljárása és így az ennek alapján hozott döntése, amelynek során saját alapszabályának vagy más belső szabályzatának rendelkezéseit nem tartja be, mivel ez az eljárás sérti az Etv. 6. § (1) bekezdésben deklarált demokratikus önkormányzati működés elvét. Amennyiben a perben a bíróság azt állapítja meg, hogy a keresettel támadott határozata lényeges és belső alakszerű előírások megsértésével született, mindez önmagában indokolja a törvénysértő határozat hatályon kívül helyezését, ezért az érdemi döntés további vizsgálatára már nem kerülhet sor.

Az alperes társadalmi szervezetek szövetsége, ezért rá vonatkozóan az Etv. 13. §-a alapján a társadalmi szervezetek szövetségének szervezetére és működésére, valamint a nyilvántartásba vételére és jogképességére a társadalmi szervezetre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

Az Etv. 9. §-a értelmében a társadalmi szervezet tagja részt vehet a társadalmi szervezet tevékenységében és rendezvényein, választhat és választható a társadalmi szervezet szerveibe.

Az alperes alapszabálya 10. § (1) bekezdése értelmében a szövetség legfelsőbb szerve a közgyűlés. A közgyűlés a tagesületek összességének képviselete. A (3) bekezdés kimondja: a közgyűlés a rendes tagok megbízó levéllel rendelkező képviselőiből áll. Az (5) bekezdés értelmében a közgyűlés akkor határozatképes, ha a Szövetség rendes tagjainak több mint a fele jelen van. Ha a szabályszerűen összehívott közgyűlés nem határozatképes, 30 napon belüli időpontra a közgyűlés ismételt összehívható. Az ismételt összehívott közgyűlés az eredeti napirendi pontok tekintetében a megjelentek számától függetlenül határozatképes, kivéve a minősített többséghez kötött határozatokat. A (6) bekezdés értelmében a közgyűlés határozatait a jelenlevő rendes tagok nyílt szavazással és egyszerű szótöbbséggel

hozzák. A (7) bekezdés rendelkezik azon kérdések köréről, melyek kérdésében a közgyűlés 2/3-os többséggel dönt (alapszabály módosítása az elnökség tagjainak megválasztása során alkalmazott rotáció elvétől való eltekintéshez, valamint a szövetség felosztatásához, más társadalmi szervezettel való egyesüléséhez, kiválásához, szétválásáról való döntéshez). A (9) bekezdés alapján a szövetség tisztviselőit a közgyűlés tisztségre szólóan titkos szavazással egyszerű többséggel választja. A (12) bekezdés alapján az elnökség tagjait kétévenként kell újraválasztani a rotáció elvének figyelembevételével.

Helyes az elsőfokú bíróságnak azon megállapítása, miszerint - hitelt érdemlő tagnyilvántartás hiányában ítélezése alapjául elfogadta - az alperesnek a 2001. június 2-ai közgyűlés időpontjában a mandátumvizsgáló bizottság által közölt és a jegyzőkönyvben is rögzített 30 rendes tagja volt. A jegyzőkönyv tanúsága szerint több tag „helyettesítési megbízás” útján képviseltette magát, így egyes jelenlévő tagok több szavazati joggal bírtak (XY-nak már négy szavazati joga volt - jegyzőkönyv 7. oldal).

Az Etv. 9. §-a értelmében a társadalmi szervezet tagja részt vehet a társadalmi szervezet tevékenységében és rendezvényein, választhat és választható a társadalmi szervezet szerveibe. Az önkormányzatiság elve érvényesül abban, hogy a társadalmi szervezet, illetve a társadalmi szervezetek szövetsége ügyintéző és képviseleti szervei választott szervek. A választott szervek és a szervezet ugyanígy a választott szervek tagjainak egymás és szervezet közötti viszonya nem a Ptk-ban szabályozott szerződéses viszony, ezért arra a megbízás szabályai nem vonatkoznak. Mindebből az következik, hogy a társadalmi szervezetek szövetsége ügyintéző szervének tagjai szavazati jogukat képviselő, illetve meghatalmazott útján nem gyakorolhatják (BH.1997/251.). Tekintettel arra, hogy a 2001. június 2-án megtartott közgyűlésen nem volt jelen az alperes rendes tagjainak több mint a fele, valamint a jelenlévő tagok vonatkozásában nem állapítható meg, hogy azokat megbízólevéllel rendelkező képviselői képviselték, így a közgyűlés nem volt határozatképes, különös tekintettel arra, hogy a fentebb kifejtettek értelmében meghatalmazott útján való részvétel és szavazása közgyűlésen kizárt.

Az alperes a saját alapszabályában előírt eljárási rend betartására köteles, így a közgyűlésnek a per tárgyát képező határozatok alapszabályba ütköző módon keletkeztek, ezért a 2001. június 2-ai közgyűlés határozata törvénytört. Ebből következően törvénytörtnek tekintendő a 2007. szeptember 7-ei közgyűlésen hozott határozatok is, tekintettel arra, hogy az utóbbi közgyűlést a 2001. június 2-án törvénytört módon megválasztott új alperesi elnök hívta össze.

A Pp. 215. §-ában foglaltakra figyelemmel a másodfokú bíróság kizárólag a keresettel érintett határozatokat semmisítette meg, így az elnökség beszámolója a szövetség 2001. évi tervezett munkatervének és költségvetésének megtárgyalása és elfogadása, valamint a tisztújító választásnak és az ellenőrző bizottság kiegészítésének az indokolása tárgyában hozott alperesi határozatokra a Fővárosi Ítéltábla döntése nem terjed ki.

Hangsúlyozza a Fővárosi Ítéltábla, hogy a keresettel támadott közgyűlési határozatok bírósági felülvizsgálata esetén nincs mód arra, hogy az alapszabály rendelkezéseit a bíróság rugalmasan alkalmazza, vagy attól eltekintsen - esetleg méltányosságot gyakoroljon - (BH.1990/444. jogeset).

A másodfokú bíróság a kifejtettekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján megváltoztatta.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest a felperes első- és másodfokú eljárási költségeinek viselésére, mely a 32/2003.(VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján került megállapításra az általános forgalmi adóval növelt összegben {4/A. § (1) bekezdés}.

Az 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés d) pontja és (2) bekezdése alapján a társadalmi szervezet teljes személyes illetékmentességben részesül, így illeték lerovására nem kötelezett. A le nem rótt illetéket a 6/1986.(VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

, 2008. május 6.

Dr. Lizák Tibor sk.
a tanács elnöke

Dr. Molnár Ágnes sk.
előadó bíró

Dr. Merőtey Anikó sk.
bíró

A kiadmány hiteléül:

Réczi Imréné
bírósági ügyintéző